

Literárna moderna

Uved'te spoločenko-historický kontext konca 19.storočia.

- Všeobecný pocit krízy dostal pomenovanie koniec storočia.
- Znamenie veľkých zmien z konca 19.storočia vyústilo do katastrofických predstáv, chaosu a dezorientácie.
- Pesimizmus, beznádej, neistota, nepokoj.

Objasnenie pojmov:

NIHILIZMUS

SYMBOLIZMUS

IMPRESIONIZMUS

DEKADENCIA

ZNAKY MODERNY:

- ü Dominantná je lyrika.
- ü Ponorenie sa do sveta snov, vízií, dojmov (impresii) a symbolov.
- ü Nie svet, ktorý vidíme, ale svet, ktorý cítime.
- ü Najdôležitejším nástrojom lyriky je slovo – zmysel (farby, zvuky)
- ü Absolútna/čistá lyrika – poézia ducha a zmyslov.
- ü Nechcú riešiť problémy v spoločnosti, chcú riešiť svoju dušu.

AUTORI MODERNY:

CHARLES BAUDELAIRE – Francúz, básnik, prekladateľ, výtvarný a literárny kritik. V mladosti opustil rodinu pre nehody, nedokončil ani stredoškolské vzdelanie a viedol túlavý/bohémsky život, v ktorom neraz siahol po alkohole a iných omamných látkach. Bol vzorom pre dekadentných umelcov.

TVORBA:

- Venuje sa umeniu, ženám, ktoré ho priťahujú a zároveň odpudzujú.
- Pokúša sa nájsť krásu v oblasti zla (zvelebovanie zla – Satana).
- Patrí do skupiny PREKLIATYCH BÁSNIKOV.
- Obsah plný paradoxov.

KVETY ZLA – zbierka básní, sústredí sa na vlastné vnútro, na nevšedné pocity, skepsy, nehy, vzdoru, radosti, zúfalstva.

Mrcina

Rozpamätajte sa, čo videli sme, milá
v to sladké ráno leta raz:

Mrcina príšerná v zákrute cesty hnila
na márach štrku mraziac nás.

A slnce pražilo do tejto prašiviny,
sťa rozpad zrýchliť chcelo by
a vrátiť prírode pôvodné prvky hliny
z demontovanej podoby.

A muchy bzučali v hnilobnom puchu brucha.

Batalióny čiernych lár
dali sa na pochod a tiekli husto zdnuka
z útroby, ktorou hýbal zmar.

To všetko klesalo a stúpalo jak vlna,
šumelo ľahko výsmech tmám,
akoby mrcina, tajomným dychom plná,
znásobovala život sám.

- Ach, takou budete i vy raz celkom iste
jak puchu plná mrcina,
hviezdička mojich snov, slniečko moje čisté,
anjel môj, moja jediná.

Kráľovná krásoty, budete takou i vy,
úniku z tejto hrôzy niet,
keď pod rov zídete, čo slizké kvety živí,
v zmäť starých kostí plesnivieť.

No predsa, ľúbezná, červači recte dolu,
keď zbozkáva vás do kostí,
že vylúpol som tvar, podstatu, pravdu holú
z rozpadu svojich ľúbostí.

Úlohy k ukážke.

1) Nájdite motívy básne.

.....

2) Posúďte štýl básne (výstavbu, rým).

.....

3) Dešifrujte symboly z básne.

.....

4) Do ktorého smeru zaradujeme báseň?

.....

5) Nájdite trópy a figúry.